

Protokół
z kontroli kompleksowej przeprowadzonej w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej
w Smykowie

I. Oznaczenie jednostki podlegającej kontroli:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Smykowie jest gminną jednostką organizacyjną utworzoną do realizowania zadań własnych i zleconych gminy z zakresu pomocy społecznej. Swoim obszarem działania obejmuje gminę, w której zamieszkuje 3 858 mieszkańców. Wójtem Gminy jest Pan Józef Śliz.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Smykowie został utworzony na mocy Uchwały Nr 12/II/92 Rady Gminy w Smykowie z dnia 11 kwietnia 1992 r. w sprawie utworzenia Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Smykowie.

Ośrodek posiada własny REGON 290422331 i NIP 658 17 42 449.

Kierownikiem Ośrodka Pomocy Społecznej w Smykowie jest Pani Renata Marzec.

Ośrodek działa w oparciu o:

Statut przyjęty Uchwałą Nr 104/XV/2016 Rady Gminy Smyków z dnia 30 marca 2016 roku w sprawie nadania Statutu Gminnemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Smykowie.

Regulamin Organizacyjny wprowadzony Zarządzeniem Nr 5/2015 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Smykowie z dnia 29 maja 2015 r. w sprawie przyjęcia Regulaminu Organizacyjnego oraz przepisów porządkowych regulujących funkcjonowanie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Smykowie. Zmiany do Regulaminu wprowadzono Zarządzeniem Nr 3/2016 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Smykowie z dnia 29 marca 2016 r. – w § 21 dodano zadania wynikające z realizacji ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci oraz Zarządzeniem Nr 6/2016 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Smykowie z dnia 29 sierpnia 2016 r.

Uchwałą Nr 16/IV/2015 Rady Gminy Smyków z dnia 13 lutego 2015 r. w sprawie zmiany Uchwały Nr 210/XXV/2014 Rady Gminy Smyków z dnia 27 marca 2014 roku w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od odpłat oraz trybu ich pobierania – w §7 określono koszt 1 godziny usług w 2015 roku.

Uchwałą Nr 91/XIV/2016 Rady Gminy w Smykowie z dnia 11 lutego 2016 r. w sprawie określenia szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od odpłat oraz trybu ich pobierania.

Uchwałą Nr 204/XXIV/2014 Rady Gminy Smyków z dnia 6 lutego 2014 roku w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania nieodpłatnie pomocy w zakresie dożywiania w formie świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności dla osób objętych wieloletnim programem wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014 – 2020.

Uchwałą Nr 205/XXIV/2014 Rady Gminy Smyków z dnia 6 lutego 2014 roku w sprawie określenie zasad zwrotu wydatków w zakresie dożywiania w formie posiłku albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych dla osób objętych wieloletnim programem wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014 – 2020.

Uchwałą Nr 206/XXIV/2014 Rady Gminy Smyków z dnia 6 lutego 2014 roku w sprawie ustanowienia wieloletniego programu osłonowego w zakresie dożywiania „Pomoc gminy w zakresie dożywiania” na lata 2014 – 2020.

Uchwałą Nr 90/XIV/2016 Rady Gminy Smyków z dnia 11 lutego 2016 roku w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2016 – 2018.

Upoważnienie Wójta Gminy Smyków znak: Or K.0113/4/2010 z dnia 06.12.2010 r. dla Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej do wydawania decyzji administracyjnych, postanowień i zaświadczeń w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej w zakresie zadań własnych gminy oraz zadań zleconych z zakresu administracji rządowej.

Zarządzenie Nr 38/2015 Wójta Gminy Smyków z dnia 12 maja 2015 r. dla Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Smykowie do prowadzenia postępowań w sprawach z zakresu wspierania rodziny oraz wydawania w tych sprawach decyzji.

II. Imię i nazwisko, stanowisko służbowe inspektorów oraz numer i data upoważnienia do przeprowadzenia kontroli:

Kontrolę przeprowadzili pracownicy Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach:

1. Magdalena Pracoń - koordynator kontroli - starszy inspektor wojewódzki w Oddziale Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego na podstawie upoważnienia do kontroli nr 1128/2016 z dnia 8 grudnia 2016 roku, wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach – Panią Annę Gromską.
2. Barbara Nowak - Kierownik Oddziału Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego na podstawie upoważnienia do kontroli nr 1127/2016 z dnia 8 grudnia

 2

2016 roku, wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach – Panią Annę Gromską.

Kontrola została wpisana do *Książki kontroli Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Smykowie* pod poz. 6.

III. Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych:

Kontrolę przeprowadzono w dniach 28 – 29 grudnia 2016 roku.

IV. Określenie przedmiotu kontroli i okresu objętego kontrolą:

Kontrolę przeprowadzono w oparciu o przepisy ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092), art. 22 pkt 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2016 r. poz. 930 ze zm.) oraz przepisy rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2005 r., Nr 61, poz. 543).

Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2016 r. do dnia kontroli.

Przedmiotem kontroli była:

1. Struktura organizacyjna Ośrodka, kwalifikacje kadr.
2. Ocena realizacji zadań z zakresu administracji rządowej i zadań własnych gminy wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2016 r. poz. 930 ze zm.) oraz monitoring zadań z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. z 2016 r. poz. 575 ze zm.).

V. Opis stwierdzonego w wyniku kontroli stanu faktycznego, w tym ujawnionych nieprawidłowości oraz ich zakresu i skutków:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Smykowie mieści się w budynku Urzędu Gminy w Smykowie, tel. 41 373 90 08. W wyniku przeprowadzonej wizytacji ustalono, że jednostka zajmuje trzy pomieszczenia usytuowane na piętrze. Pokoje wyposażone są w sprzęt umożliwiający wykonywanie pracy biurowej. Warunki lokalowe są dobre i dają klientom możliwość swobodnego przedstawiania swoich problemów w warunkach chroniących ich prywatność.

Głównymi problemami występującymi w środowisku, wymagającymi interwencji OPS jest ubóstwo, bezrobocie i niepełnosprawność.

3

Wyplata świadczeń z pomocy społecznej realizowana jest przelewem na indywidualne konta bankowe klientów lub w kasie Urzędu Gminy w Smykowie.

Ad 1. Struktura organizacyjna Ośrodka, kwalifikacje kadr

Przedmiotem kontroli w zakresie zatrudnienia była kadra zatrudniona w obszarze pomocy społecznej (Zał. Nr 1 – Tabela dotycząca kadry zarządzającej, pracowników socjalnych oraz świadczących specjalistyczne usługi opiekuńcze).

W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Smykowie w obszarze pomocy społecznej na dzień kontroli zatrudnionych było na pełen etat 4 pracowników, tj.: kierownik i 3 pracowników socjalnych.

W toku przeprowadzonej kontroli ustalono, że Kierownik posiada odpowiedni staż i wykształcenie wymagane na zajmowanym stanowisku. Zgodnie z art. 122 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej ukończyła specjalizację w zakresie organizacji pomocy społecznej. Pracownicy socjalni, zatrudnieni w kontrolowanej jednostce, legitymują się również właściwymi kwalifikacjami na zajmowanych stanowiskach, posiadają legitymacje służbowe wydane według wzoru określonego rozporządzeniem Ministra Pracy Polityki Społecznej w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego.

Do obowiązków pracowników socjalnych należy: przyjmowanie zgłoszeń klientów o udzielenie pomocy społecznej, rozpoznawanie i diagnoza potrzeb socjalnych mieszkańców, przeprowadzanie wywiadów środowiskowych i kompletowanie niezbędnej dokumentacji do przyznawania świadczeń, wnioskowanie o udzielenie pomocy, prowadzenie akt osobowych klientów.

W trakcie przeprowadzonej kontroli w celu zbadania stanu zatrudnienia pracowników socjalnych wykorzystano następujący miernik:

- miernik: liczba mieszkańców gminy

liczba zatrudnionych pracowników socjalnych w OPS = $3\ 858/3 = 1\ 286$ osób

Z powyższego wynika, że stan zatrudnienia pracowników socjalnych na dzień kontroli jest zgodny z art. 110 ust. 11 i 12 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, w Ośrodku zatrudnionych jest 3 pracowników socjalnych w pełnym wymiarze czasu pracy i na jednego pracownika socjalnego przypada 1 286 osób.

Ad 2. Ocena realizacji zadań z zakresu administracji rządowej i zadań własnych gminy wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2016 r. 930 ze zm.) oraz monitoring zadań z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. z 2016 r. poz. 575 ze zm.)

Zasiłki stałe

Z informacji przekazanych przez Kierownika OPS (Zał. Nr 2 pkt 22 – Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez OPS) wynika, że w 2016 r. do dnia kontroli pomoc w formie zasiłku stałego przyznano dla **60 osób**, w tym 38 to osoby samotne. Za 42 osoby Ośrodek odprowadzał składkę na ubezpieczenie zdrowotne.

Kontroli poddano losowo wybraną dokumentację stałych zasiłkobiorców, na podstawie której wydano decyzje administracyjne:

GOPS.5100.1477.2015.MN;   GOPS.5100.229.2016.LM;   GOPS.5100.1375.2015.AS;
GOPS.5100.1429.2015.MN oraz zmiana wysokości zasiłku: GOPS.5100.723.2016.MN;
GOPS.5100.2033.2016.MN;   GOPS.5100.2163.2016.MN;   GOPS.5100.1486.2015.MN;
GOPS.5100.2284.2016.MN;   GOPS.5100.1475.2015.LN;   GOPS.5100.2288.2016.LM;
GOPS.5100.1384.2016.MN; GOPS.5100.1099.2016.LM.

Dokumentacja prowadzona jest w teczkach osobowych opatrzonych imieniem i nazwiskiem oraz adresem klienta. Skontrolowana dokumentacja zawiera dokumenty potwierdzające opisaną w wywiadach sytuację rodzinną, zawodową, zdrowotną i materialną klienta oraz osób pozostających z nim we wspólnym gospodarstwie domowym. Dokumenty potwierdzane są „za zgodność z oryginałem”, zawierają datę wpływu do Ośrodka.

Przy zasiłkach stałych zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku sporządzano aktualizacje wywiadów środowiskowych nie rzadziej, niż co 6 miesięcy, mimo braku zmiany danych.

Świadczenia stałe przyznawano na podstawie prawidłowo przywołanych artykułów ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego, rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2015 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego. Wymienione akty prawne miały prawidłowe publikatory. W podstawie prawnej decyzji przytoczono także upoważnienie Wójta dla Kierownika Ośrodka do wydawania decyzji administracyjnych w zakresie pomocy społecznej.

Osoby uprawnione do ubezpieczenia zdrowotnego o odprowadzaniu składki zdrowotnej informowane były oddzielnym pismem.

Decyzjom, których realizacja była przed ich uprawomocnieniem wpisywano w podstawie prawnej art. 108 k.p.a. i informowano o tym osoby zainteresowane w postanowieniu i w uzasadnieniu, że decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na jeden z powodów wymienionych w art. 108 § 1 k.p.a.

W postanowieniu decyzji wpisywano wysokość świadczenia i okres, na jaki zostało ono przyznane.

5

W uzasadnieniu decyzji podawano sposób i termin wypłaty zasiłku. Zdaniem kontrolujących informacja ta powinna być zamieszczona w postanowieniu decyzji.

Decyzje o przyznaniu pomocy odbierane były osobiście przez osoby zainteresowane.

W decyzjach informowano stronę o możliwości odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty otrzymania decyzji.

Ośrodek opłacał składki ubezpieczeniowe zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 20 ustawy o pomocy społecznej oraz art. 66 ust. 1 pkt 26 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

W stosunku do zasadności przyznanych świadczeń nie wniesiono zastrzeżeń.

Zasiłki okresowe

Z informacji sporządzonej przez Kierownika OPS wynika, że do dnia kontroli Ośrodek pomocą okresową objął 19 rodzin. Głównym powodem przyznania tej formy wsparcia było bezrobocie.

Kontroli poddano losowo wybraną dokumentację osób objętych pomocą okresową, na mocy której wydano decyzje administracyjne o numerach:

GOPS.5101.24.2016.LM;   GOPS.5101.220.2016.MN;   GOPS.5101.1328.2016.MN;
GOPS.5101.42.2016.MN;   GOPS.5101.235.2016.MN;   GOPS.5101.477.2016.LM;
GOPS.5101.52.2016.MN;   GOPS.5101.2196.2016.MN;   GOPS.5101.312.2016.MN;
GOPS.5101.291.2016.MN.

W podstawie prawnej wydanych decyzji administracyjnych widniał aktualny publikator ustawy o pomocy społecznej i kodeksu postępowania administracyjnego, a także rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2015 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego oraz upoważnienie Wójta dla Kierownika GOPS do wydawania decyzji w indywidualnych sprawach.

Decyzjom, których realizacja była przed ich uprawomocnieniem nadawano rygor natychmiastowej wykonalności wpisując w podstawie prawnej art. 108 k.p.a. i informując o tym osoby zainteresowane w postanowieniu i w uzasadnieniu decyzji.

W postanowieniu decyzji informowano stronę o wysokości udzielonej pomocy, powódzie jej przyznania i okresie na jaki pomoc została udzielona.

W uzasadnieniu decyzji podawano sposób i termin wypłaty zasiłku. Zdaniem kontrolujących informacja ta powinna być zamieszczona w postanowieniu decyzji.

Ze skontrolowanych akt wynika, że na każdy wniosek o pomoc pracownicy socjalni sporządzali wywiad lub jego aktualizację (każdy wniosek posiadał datę wpływu). W aktach znajdują się aktualne dochody z zakładów pracy, odcinki emerytur i rent, zaświadczenia z PUP, zaświadczenia lub oświadczenia o wysokości świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego, zaświadczenia z Urzędu Gminy o wielkości gospodarstwa rolnego lub jego braku.

W przedmiotowych decyzjach informowano stronę o możliwości wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty doręczenia decyzji.

Do zasadności udzielanej pomocy nie wnosi się uwag. Wysokość świadczeń wypłacana zgodnie z art. 38 ustawy o pomocy społecznej w części gwarantowanej z budżetu państwa.

Wieloletni program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”

Z informacji przekazanych przez Kierownika OPS wynika, że pomoc w formie posiłków otrzymało **ogółem 117 osób**, w tym do 7 roku życia – 26, do ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej – 95 dzieci. W 2016 roku do dnia kontroli Ośrodek objął pomocą w formie zasiłku pieniężnego na zakup posiłku lub żywności **97 rodzin**.

Dożywianie prowadzone jest aktualnie w niżej wymienionych placówkach oświatowych na terenie gminy Smyków:

Lp.	Nazwa szkoły	Liczba dożywianych uczniów	Koszt posiłku	Rodzaj posiłku
1.	Szkoła Podstawowa w Królewcu	46	2,00 zł	gorący posiłek
2.	Zespół Szkół w Miedzierzy	53	2,00 zł	gorący posiłek

Ponadto Ośrodek Pomocy Społecznej opłacał posiłki dla 18 uczniów uczęszczających do szkół poza terenem Gminy. Koszt posiłku wynosił od 1,50 zł do 5,00 zł.

Pozytywnym jest fakt, że w szkołach na terenie Gminy Smyków dzieci otrzymują gorący posiłek, co jest zgodne z ideą Programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.

Wysokość zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności ustalano na podstawie indywidualnej sytuacji każdej rodziny. Brano pod uwagę sytuację materialną, zdrowotną oraz liczbę osób w rodzinie.

Podczas kontroli sprawdzono losowo wybrane akta świadczeniobiorców dotyczące przyznanej *pomocy w formie zasiłków celowych* w ramach realizacji wieloletniego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, na podstawie których wydano decyzje administracyjne nr:

GOPS.5102.127.2016.MN;   GOPS.5102.737.2016.MN;   GOPS.5102.1018.2016.MN;
GOPS.5102.1327.2016.MN;   GOPS.5102.300.2016.LM;   GOPS.5102.352.2016.LM;
GOPS.5102.1905.2016.MN;   GOPS.5102.2265.2016.MN;   GOPS.5102.1689.2016.LM;
GOPS.5102.1986.2016.LM; GOPS.5102.2283.2016.LM;

oraz losowo wybrane akta świadczeniobiorców dotyczące przyznanej *pomocy w formie posiłku*, na podstawie których wydano decyzje administracyjne o numerach:

GOPS.5113.1822.2015.LM;   GOPS.5113.1785.2015.LM;   GOPS.5113.1305.2016.LM;
GOPS.5113.126.2016.MN;   GOPS.5113.1894.2015.MN;   GOPS.5113.1831.2016.LM;
GOPS.5113.1441.2016.LM;   GOPS.5113.1353.2016.LM;   GOPS.5113.1705.2016.LM;
GOPS.5113.1392.2016.MN.

W aktach stanowiących podstawę do przyznania pomocy znajduje się kompletna dokumentacja - aktualizacje wywiadów oraz pozostałe załączniki określające sytuację materialno-bytową osób i rodzin ubiegających się o pomoc.

Pomoc w ramach Programu przyznawana jest w oparciu o przepisy ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego, rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego. Wymienione akty prawne przywołane zostały z aktualnym publikatorem. Przywoływano także upoważnienie Wójta Gminy dla Kierownika Ośrodka do wydawania decyzji administracyjnych z zakresu pomocy społecznej.

W podstawie prawnej decyzji przyznających zasiłki celowe na zakup posiłku lub żywności, w których dochód przekraczał kryterium ustawowe dodawano Uchwałę Nr 204/XXIV/2014 Rady Gminy Smyków z dnia 6 lutego 2014 roku w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania nieodpłatnie pomocy w zakresie dożywiania w formie świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności dla osób objętych wieloletnim programem wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014 – 2020. W podstawie prawnej decyzji informowano, że pomoc przyznana jest w związku z Uchwałą Nr 221 Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2013 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014 – 2020 (M.P. Z 2015, poz.821).

R
A

8
A

W podstawie prawnej decyzji wydanych na posiłek w ramach programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” przywoływano prawidłowo art. 48 ustawy o pomocy społecznej, mówiący o posiłku, a w decyzjach na zasiłki celowe art. 39 ustawy – odnoszący się do zasiłku celowego.

W postanowieniu decyzji przyznającej posiłek określano kto jest biorcą, na jaki okres przyznano pomoc i liczbę dni w tygodniu, typ posiłku, kto jest realizatorem dożywiania oraz informację o cenie jednostkowej posiłku.

W uzasadnieniu decyzji na zasiłki celowe podawano sposób i termin realizacji świadczenia. Informacja ta powinna być umieszczona w sentencji decyzji.

W decyzjach przyznających posiłek oraz zasiłek celowy na zakup posiłku, których realizacja była przed terminem ich uprawomocnienia się, w podstawie prawnej przywoływano art. 108 k.p.a. oraz informowano o tym fakcie klientów w postanowieniu i uzasadnieniu decyzji.

Decyzje administracyjne na posiłek wydawane są od stycznia do czerwca i od września do grudnia 2016 r.

Zespół inspektorów nie wniósł zastrzeżeń do zasadności udzielonego wsparcia.

Przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych i specjalnych zasiłków celowych

Zgodnie z art. 39 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej GOPS w Smykowie przyznaje zasiłki celowe, celem zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, a w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia. Zgodnie z art. 41 ust.1 cytowanej wyżej ustawy Ośrodek udziela również w szczególnie uzasadnionych przypadkach specjalnych zasiłków celowych osobie lub rodzinie w wysokości nieprzekraczającej odpowiednio kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub rodziny, które nie podlegają zwrotowi.

Kontrolowana jednostka, w roku 2016 do dnia kontroli, jak wynika z informacji udzielonych przez Kierownika OPS (Zał. Nr 2 pkt 17 - Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez OPS) udzieliła **95 osobom zasiłków celowych oraz 9 osobom zasiłków specjalnych celowych.**

Podczas kontroli sprawdzono losowo wybrane akta:
zasiłki celowe:

GOPS.5102.217.2016.LM;   GOPS.5102.1033.1.2016.MN;   GOPS.5102.2153.1.2016.LM;
GOPS.5102.1940.2016.LM;   GOPS.5102.4682.2016.LM;   GOPS.5102.2263.2016.LM;
GOPS.5102.1655.2016.MN;   GOPS.5102.1933.2016.MN;   GOPS.5102.336.2016.MN;
GOPS.5102.131.2016.LM;

zasiłki celowe specjalne:

GOPS.5102.1294.2016.MN; GOPS.5102.1357.2016.MN; GOPS.5102.254.1.2016.MN;
GOPS.5102.2363.2016.MN; GOPS.5102.1765.2016.MN; GOPS.5102.1562.2016.LM;
GOPS.5102.1231.2016.LM; GOPS.5102.2092.2016.MN; GOPS.5102.335.2016.MN.

W skontrolowanych aktach znajdowały się wymagane dokumenty niezbędne do ustalenia sytuacji rodzinnej, zdrowotnej i materialnej osoby lub rodziny m.in. odcinki rent lub emerytur, karty informacyjne ze szpitala, faktury za zakup leków, prądu i oświadczenia klientów o dochodach.

Pomoc w formie zasiłków celowych i specjalnych zasiłków celowych przyznawana była w oparciu o przepisy ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego, rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej i rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego. W podstawie prawnej decyzji przywoływano również upoważnienie Wójta Gminy dla Kierownika Ośrodka do wydawania decyzji z zakresu pomocy społecznej.

W podstawie prawnej decyzji przyznających specjalne zasiłki celowe błędnie wpisano, oprócz właściwego art. 41 ustawy o pomocy społecznej, art. 39 odnoszący się do zasiłku celowego.

O terminie i miejscu wypłaty świadczeń osoby zainteresowane są informowane w uzasadnieniu decyzji. Informacja, na jaki cel przyznano specjalne zasiłki celowe również jest umieszczona w uzasadnieniu. Zdaniem zespołu kontrolującego w/w informacje powinny być zamieszczone w sentencji decyzji.

Strony informowane były o możliwości wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Kielcach w ustawowo przyjętym terminie.

Zespół inspektorów nie wniósł zastrzeżeń do zasadności udzielonego wsparcia.

Metody i formy opieki nad osobami samotnymi, starszymi

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Smykowie realizuje pomocy w formie usług opiekuńczych, które w myśl art. 50 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej są usługami, obejmującymi pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości zapewnienie kontaktów z otoczeniem.

Rada Gminy w Smykowie Uchwałą Nr 210/XXV/2014 z dnia 27 marca 2014 r. i wprowadzonymi zmianami Uchwałą Nr 16/IV/2015 z dnia 13 lutego 2015 r. oraz Uchwałą Nr 91/XIV/2016 z dnia 11 lutego 2016 r. określiła warunki przyznawania i odpłatności za

usługi opiekuńcze oraz szczegółowe warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia od odpłat, jak również tryb ich pobierania.

W roku 2016 usługi opiekuńcze świadczone były u **5 osób** w okresie od stycznia do czerwca 2016 roku. Usługi wykonywała opiekunka zatrudniona w ramach stażu z PUP. W dniach kontroli usługi nie były świadczone. Z informacji Kierownika OPS (pkt 25 Ustaleń) wynika, że od czerwca do dnia kontroli nie wpłynął wniosek o objęcie tą formą pomocy. Opiekę nad osobami starszymi sprawują najbliżsi członkowie rodziny często uprawnieni do pobierania specjalnego zasiłku opiekuńczego lub zasiłku dla opiekuna.

Usługi obejmowały pomoc w zaspokajaniu niezbędnych, codziennych potrzeb życiowych osobom samotnym oraz osobom w rodzinie, która nie może zapewnić takiej pomocy. Usługi przyznawane są na podstawie: wniosku złożonego przez osoby zainteresowane, wywiadu środowiskowego wraz z niezbędną dokumentacją, zaświadczenia lekarskiego stwierdzającego, że osoba ubiegająca się o przyznanie usług opiekuńczych wymaga pomocy innych osób. Wymiar i zakres usług uzależnione są od stanu zdrowia osoby, wieku czy sprawności psychofizycznej. Osoby korzystające z usług ponoszą odpłatność w zależności od posiadanego dochodu. Cena 1 godziny wynosi 13,12 zł.

Sprawdzono akta o numerach decyzji:

GOPS.5122.45.2016.LM oraz zmiana odpłatności za 1 godz. GOPS,5122.45.1.2016.LM; zmiana dni świadczenia usług GOPS.5122.589.2016.LM i decyzja uchylająca GOPS.5122.1041.2016.LM; GOPS.5122.796.2016.MN oraz decyzja zmieniająca ilość dni GOPS.5122.839.2016.MN; GOPS.5122.1935.2015 oraz zmiana wysokości odpłatności GOPS.5122.1935.1.2016.MN, GOPS.5122.880.2016.MN i decyzja uchylająca GOPS.5122.880.2016.MN;

W decyzji administracyjnej wydawanej przez Kierownika OPS w Smykowie, określone są dni, w których świadczone będą usługi, ilość godzin w poszczególnych dniach, w jakim okresie będą świadczone usługi, procentowa odpłatność, kto będzie realizatorem i gdzie będą wykonywane usługi. Informowano także gdzie i w jakim terminie należy wnosić odpłatność. Brak informacji o koszcie 1 godziny usług.

W uzasadnieniu podawano zakres usług. Informacja ta, zdaniem kontrolujących, powinna być umieszczona w sentencji decyzji lub stanowić załącznik do decyzji.

W aktach klientów znajdują się m.in. wywiad lub jego aktualizacja, odcinki rent i emerytur, zaświadczenia o wysokości dochodów, zaświadczenia lekarskie, decyzje administracyjne, karty pracy opiekunki.

W podstawie prawnej wydanych decyzji administracyjnych odnotowano ustawę o pomocy społecznej, kodeks postępowania administracyjnego, rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2015 roku w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych

oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, Uchwałę Rady Gminy Smyków dotyczącą usług opiekuńczych oraz upoważnienie Wójta Gminy dla Kierownika GOPS do wydawania decyzji administracyjnych. Przywołane akty prawne posiadały prawidłowe publikatory.

Decyzjom, których termin realizacji przypadał przed dniem ich uprawomocnienia nadawano rygor natychmiastowej wykonalności, przywołując w podstawie prawnej art. 108 kodeksu postępowania administracyjnego, w sentencji informując o tym fakcie klienta, a w uzasadnieniu stosując zapis, iż decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na ważny interes strony.

Natomiast w decyzjach zmieniających w podstawie prawnej brak było art. 163 kodeksu postępowania administracyjnego.

Do trybu i zasadności udzielanej pomocy nie wnosi się uwag.

W okresie objętym kontrolą Ośrodek nie realizował zadania związanego ze świadczeniem specjalistycznych usług opiekuńczych (art. 18 ust. 1 pkt 3 ustawy o pomocy społecznej) dla osób z zaburzeniami psychicznymi w ramach zadań zleconych z zakresu administracji rządowej.

Osoby wymagające opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niezdolne do samodzielnego funkcjonowania w środowisku, którym nie można było zapewnić niezbędnej pomocy usługowej i opiekuńczej w miejscu zamieszkania, Ośrodek skierował do domu pomocy społecznej. W roku 2016 do dnia kontroli Ośrodek opłacał za pobyt 3 osób. Łączny koszt pobytu osób w dps do dnia kontroli wynosił 52 355 zł.

Metody pracy socjalnej wykorzystywane w ośrodku pomocy społecznej

Praca socjalna (art. 45 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej) jest świadczona na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym. Wymogi jej prowadzenia określa art. 6 pkt 12 cyt. wyżej ustawy, gdzie określono ją jako działalność zawodową mającą na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie przez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi.

Praca socjalna dokumentowana jest w wywiadach środowiskowych. Praca socjalna polegała w szczególności na: pomocy w kompletowaniu dokumentów o przyznanie świadczeń emerytalno-rentowych z ZUS, KRUS, załatwianiu spraw urzędowych podopiecznych, pomocy w uzyskaniu stopnia niepełnosprawności, pomocy w pisaniu pism, monitorowaniu osób kwalifikujących się do leczenia, monitorowaniu sytuacji osób starszych,

samotnych w okresie zimy, monitorowaniu osób zagrożonych przemocą, współpracy z pielęgniarkami środowiskowymi dot. sytuacji zdrowotnej podopiecznych, współpracy z placówkami oświatowymi dot. sytuacji rodzinnej uczniów, monitorowaniu postępów w nauce, współpracy z policją, sadami.

Jednym z narzędzi pracy socjalnej z osobami ubiegającym się o pomoc jest kontrakt socjalny, który ma na celu zobowiązanie zainteresowanego do podjęcia wspólnie z pracownikiem socjalnym określonych działań zmierzających do poprawy trudnej sytuacji życiowej. W ramach prowadzonej pracy socjalnej w kontrolowanym okresie zawarto 5 kontraktów socjalnych.

Sposób wdrażania ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Smykowie realizuje zadania wynikające z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej posiada upoważnienie Wójta Gminy Smyków do prowadzenia postępowań w sprawach z zakresu wspierania rodziny i wydawania w tych sprawach decyzji administracyjnych. Ośrodek posiada opracowany Gminny Program Wspierania Rodziny, który został przyjęty Uchwałą Nr 90/XIV/2016 Rady Gminy w Smykowie z dnia 11 lutego 2016 roku w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2016 – 2018.

W kontrolowanym Ośrodku zatrudnionych jest dwóch asystentów rodziny, którzy pracują z 8 rodzinami. Na zatrudnienie asystentów rodziny Ośrodek Pomocy Społecznej pozyskał środki finansowe w ramach Resortowego programu wspierania rodzin i systemu pieczy zastępczej.

Wnioski z przeprowadzonej kontroli:

Pomoc w formie zasiłku stałego, okresowego, celowego i posiłku z programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, zasiłku celowego i specjalnego zasiłku celowego oraz usług opiekuńczych przyznano celowo i zasadnie. W aktach znajdują się m.in. aktualne zaświadczenia z PUP, zakładów pracy o wysokości dochodów, odcinki rent i emerytur lub informacje z tych instytucji o nie pobieraniu świadczeń, orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, informacje o wysokości pobieranych zasiłków rodzinnych świadczeń z funduszu alimentacyjnego, zaświadczenia z UG o posiadaniu bądź nie gospodarstwa rolnego.

Warunki lokalowe kontrolowanego Ośrodka są dobre i klienci mają możliwość przedstawiania swoich problemów w warunkach chroniących ich prywatność.

Nie wnosi się zastrzeżeń do Statutu i Regulaminu Ośrodka Pomocy Społecznej.

Kadra zarządzająca i pracownicy socjalni posiadają odpowiednie kwalifikacje i staż pracy wymagane na zajmowanych stanowiskach pracy. Stan zatrudnienia pracowników socjalnych jest zgodny z art. 110 ust. 11 i 12 ustawy o pomocy społecznej, w Ośrodku zatrudnionych jest 3 pracowników socjalnych w pełnym wymiarze czasu pracy i na jednego pracownika przypada 1 286 mieszkańców.

Przy zasiłkach stałych zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. sporządzano aktualizacje wywiadów środowiskowych nie rzadziej niż co 6 miesięcy, mimo braku zmiany danych.

W podstawie prawnej decyzji przyznających świadczenia widniał aktualny na dzień wydania decyzji publikator ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego, rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2015 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego Przytoczono także upoważnienie Wójta dla Kierownika Ośrodka do wydawania decyzji administracyjnych w zakresie pomocy społecznej oraz odpowiednie uchwały Rady Gminy dot. Programu dożywiania i usług opiekuńczych.

W decyzjach, w przypadku których wypłata środków następowała przed ich uprawomocnieniem w podstawie prawnej wpisywano art. 108 k.p.a. oraz poinformowano klienta w sentencji oraz w uzasadnieniu, że decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na jeden z powodów wymienionych w art. 108 § 1 kodeksu postępowania administracyjnego.

W uzasadnieniu decyzji przyznających wszystkie formy pomocy podawano sposób i termin wypłaty świadczeń. Zdaniem kontrolujących informacja ta powinna być zamieszczona w postanowieniu decyzji.

W podstawie prawnej decyzji przyznających specjalne zasiłki celowe błędnie wpisano, oprócz właściwego art. 41 ustawy o pomocy społecznej, art. 39 odnoszący się do zasiłku celowego.

Informacja, na jaki cel przyznano specjalne zasiłki celowe jest umieszczona w uzasadnieniu decyzji. Zdaniem zespołu kontrolującego w/w informacja powinna być zamieszczona w postanowieniu decyzji.

Pozytywnym jest fakt, że wszystkie dzieci na terenie Gminy otrzymują gorący posiłek.

W postanowieniu decyzji przyznających usługi opiekuńcze brak informacji o koszcie 1 godziny usług.

14

W uzasadnieniu w/w decyzji podawano zakres usług. Informacja ta, zdaniem kontrolujących, powinna być umieszczona w sentencji decyzji lub stanowić załącznik do decyzji.

W decyzjach zmieniających dotyczących usług opiekuńczych w podstawie prawnej brak było art. 163 kodeksu postępowania administracyjnego.

W trakcie czynności kontrolnych stwierdzono, że OPS w roku bieżącym w sposób niedostateczny wykorzystuje kontrakt socjalny jako instrument pracy socjalnej.

W kontrolowanym Ośrodku zatrudnionych jest 2 asystentów rodziny, którzy pomagają 8 rodzinom przeżywającym trudności opiekuńczo-wychowawcze. Ośrodek ma opracowany Gminny Program Wspierania Rodziny.

VI. Ustaleń kontroli dokonano w oparciu o:

- sprawdzoną dokumentację oraz informacje i wyjaśnienia udzielone przez Kierownika Ośrodka oraz pracowników socjalnych.

Treść protokołu i wnioski wynikające z kontroli omówiono z Kierownikiem placówki.

VII. Pouczenie o prawie i terminie zgłoszenia zastrzeżeń do ustaleń zawartych w protokole kontroli oraz o prawie do odmowy podpisania protokołu:

Kierownik jednostki podlegającej kontroli może odmówić podpisania protokołu kontroli, składając w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania, wyjaśnienie przyczyny tej odmowy. Odmowa podpisania protokołu kontroli nie stanowi przeszkody do podpisania protokołu przez zespół inspektorów i sporządzenia zaleceń pokontrolnych. Kierownikowi jednostki podlegającej kontroli przysługuje prawo zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole. Zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do dyrektora właściwego, do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu. W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu kontroli, termin odmowy podpisania protokołu wraz z podaniem jej przyczyn biegnie od dnia doręczenia kierownikowi jednostki podlegającej kontroli stanowiska dyrektora właściwego do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego wobec zastrzeżeń. Pisemne zastrzeżenia do ustaleń zawartych w protokole kontroli są poddawane analizie przez kontrolujący daną jednostkę zespół inspektorów (§ 16 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 roku w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej Dz. U. Nr 61 poz. 543).

Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, jeden egzemplarz za poświadczaniem odbioru otrzymuje Kierownik jednostki podlegającej kontroli, drugi włącza się do akt kontroli.

15

Załączniki do protokołu:

1. Tabela dotycząca kadry zarządzającej, pracowników socjalnych oraz świadczących specjalistyczne usługi opiekuńcze.
2. Tabela sporządzona przez kierownika OPS pt. „Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez OPS”.

Protokół podpisali:

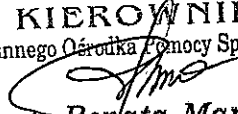
Ze strony kontrolującej:

1. Magdalena Pracon

2. Barbara Nowak

Ze strony kontrolowanej:

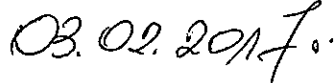
KIEROWNIK
Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej

mgr Renata Marzec

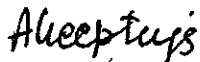
Kielce, dnia 27 stycznia 2017 r.
ŚWIĘTOKRZYSKI

URZĄD WOJEWÓDZKI W KIELCACH
Wydział Polityki Społecznej i Zdrowia
al. IX Wieków Kielc 3, 25-516 Kielce

Data i podpis

GMINNY OŚRODEK
POMOCY SPOŁECZNEJ
w Smykowie
26-212 Smyków 91
woj. świętokrzyskie
Regon 290422331 tel 0-41 373-90-00

Z up. WOJEWODY ŚWIĘTOKRZYSKIEGO

Anna Gómska
DYREKTOR

WYDZIAŁ POLITYKI SPOŁECZNEJ I ZDROWIA